

UCHWAŁA NR /...../2022
RADY GMINY ZŁAWIEŚ WIELKA

z dnia ... grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2023-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079 i 1561) w związku z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 i 1700) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Zławieś Wielka na lata 2023-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko – Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Pawlikowski

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY ZŁAWIEŚ WIELKA
NA LATA 2023– 2025**

WPROWADZENIE

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotymowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem Programu jest wspieranie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę. Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przewyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej.

UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ:

Działania podejmowane w celu realizacji programu wynikają z następujących aktów prawnych:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.)
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.)
- 4) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)
- 5) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.)
- 6) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.)
- 7) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 z późn. zm.)
- 8) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.).

DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ZŁAWIEŚ WIELKA

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Problemy społeczne w gminie Zławieś Wielka rozwiązuje przede wszystkim Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami, ze szkołami, Posterunkiem Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Toruniu, Sądem Rejonowym w Toruniu, kuratorami sądowymi, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym.

W gminie Zławieś Wielka według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zameldowanych było 14.435 mieszkańców, w tym 7.119 mężczyzn, 7.316 kobiet. W 2021 r. z pomocy społecznej korzystało 281 rodzin. Programem rządowym „Posiłek w szkole i w domu” objętych było 290 osób.

Tabela Nr 1 – Powody przyznawania pomocy społecznej w 2021 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	125	324
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	46	234
W tym: Wielodzietność	31	177
Bezrobocie	74	214
Niepełnosprawność	79	177
Długotrwała lub ciężka choroba	65	139
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	51	159
Przemoc w rodzinie	13	38
Alkoholizm	48	84
Narkomania	2	8
Trudności w przystosowania się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	10	14

Tabela Nr 2 – Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2021 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	281	670
w tym: o liczbie osób 1	140	140
2	37	74
3	29	87
4	36	144
5	20	100
6 i więcej	19	125

Głównymi powodami przyznawania pomocy było ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 r. wpłynęło 18 niebieskich kart.

Z kolei z 20 rodzin, 34 dzieci z gminy Zławieś Wielka przebywało w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo –wychowawczych.

W 2021 r. u 51 rodzin, zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej poprzez zapewnienie rodzicom i ich dzieciom na terenie naszej Gminy wielowymiarowego i zintegrowanego systemu wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysu i w obliczu trudności życiowych.

Celami szczegółowymi programu są:

- 1) stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin,
- 2) pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania,
- 3) tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji,
- 4) współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- 5) wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
- 6) wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny,

- 7) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 8) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 9) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
- 10) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- 1) rodziny wychowujące dzieci oraz przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci.

REALIZACJA PROGRAMU

Program realizowany będzie na terenie gminy Zławieś Wielka w latach 2023 – 2025. Jego realizacja oparta jest na wzajemnej współpracy i współdziałaniu odpowiednich służb publicznych, organizacji, kościołów i związków wyznaniowych, a także innych środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych z poszanowaniem praw człowieka i praw dziecka.

Działania mające na celu realizację założeń programu, a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną są koordynowane i organizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej poprzez:

- a) diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- b) podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- c) opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- e) monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc.

PODMIOTY REALIZUJĄCE DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECKA I RODZINY W GMINIE ZŁAWIEŚ WIELKA

Lp.	Podmiot	Rodzaj podejmowanych działań
1.	Urząd Gminy w Złejwsi Wielkiej ul. Handlowa 7, 87-134 Zławieś Wielka	dofinansowania dowozu dzieci niepełnosprawnych do szkół, przyznawanie i wypłacanie stypendiów szkolnych oraz świadczeń na rzecz rodzin
2.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Słoneczna 28, 87-134 Zławieś Wielka	praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, usługi opiekuńcze i specjalistyczne, aktywizacja społeczno - zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, pomoc dla rodzin ze strony asystenta rodziny
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złejwsi Wielkiej	udzielanie rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym pomocy psychospołecznej, prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii
4.	Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Złejwsi Wielkiej ul. Słoneczna 28, 87-134 Zławieś Wielka	pomoc w przypadku występowania przemocy, pomoc psychologiczna i medyczna, interwencje domowe w przypadku zdiagnozowania przemocy, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym
5.	Placówki służby zdrowia	działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
6.	Placówki oświatowo-wychowawcze z terenu Gminy Zławieś Wielka (szkoły, przedszkola, świetlice)	działalność edukacyjno - wychowawcza, organizowanie wypoczynku, zlotów, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla rodziców i dzieci, orkiestra dęta
7.	Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna w Złejwsi Wielkiej ul. Handlowa 7, 87-134 Zławieś Wielka	działalność związana z niesieniem pomocy i wsparcia dzieciom, młodzieży i ich rodzicom, diagnoza i terapia niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych
8.	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Złejwsi Małej Dom Kultury w Górsku	propagowanie szeroko rozumianej kultury, wspieranie i inicjowanie aktywności kulturalnej społeczności gminy, edukacja w dziedzinie kultury i sztuki, organizowanie zajęć pozaszkolnych, organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży m.in. poprzez: naukę gry na instrumentach, zajęcia wokalne, taniec, zajęcia teatralne, język angielski, działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu w

		Gminie Zławieś Wielka, propagowanie i animowanie aktywnych form wypoczynku dla mieszkańców gminy
9.	Gminna Biblioteka Publiczna w Złejwsi Małej wraz z filiami w Górsku i Rzęczkowie	rozpowszechnianie czytelnictwa wśród społeczności lokalnej, spotkania z ciekawymi pisarzami, autorami, ludźmi kultury i sztuki
10.	Posterunek Policji w Złejwsi Wielkiej	zapewnienie bezpieczeństwa na terenie Gminy Zławieś Wielka, podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty; przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży
11.	Organizacje pozarządowe	prowadzenie działalności pomocowej na rzecz dzieci i osób niepełnosprawnych
12.	Związek Harcerstwa Polskiego	organizacja czasu wolnego; kształtowanie postaw i charakterów dzieci i młodzieży, wspieranie w wychowaniu dzieci zgodnie z harcerskimi wartościami
13.	Punkt konsultacyjny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej ul. Słoneczna 28, 87-134 Zławieś Wielka	poradnictwo i konsultacje dla osób utrzymujących abstynencję oraz ich rodzin
14.	Parafialny Klub Senioralny w Czarnowie (przy parafii św. Marcina w Czarnowie)	organizacja czasu wolnego dla seniorów, spotkania integracyjne

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) budżet państwa,
- 2) budżet gminy,
- 3) środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł.

MONITORING

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej. Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złejwsi Wielkiej przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu łącznie ze sprawozdaniem z działalności Ośrodka.

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej nad dziećmi, które pozbawione są prawidłowo funkcjonującej władzy rodzicielskiej. Art. 176 pkt. 1 oraz art. 179 wymienionej wyżej ustawy stanowią, że do zadań własnych gminy należy opracowywanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny, które przyjmowane są po uwzględnieniu potrzeb, związanych z realizacją zadań, wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.